

İmam-ı Mübîn ve Kitâb-ı Mübîn nedir?

Konya'dan Dr. Mustafa bey: “Kastamonu Lâhikasında Re’fet beyin “Ene ve zerre namındaki Otuzuncu Söz her mü’minin ezber etmesi zarûrîdir” sözünü, Otuzuncu Sözün dikkatle incelenmesi açısından çok önemli buluyorum. Otuzuncu Sözün İkinci Maksad’ında geçen “İmam-ı Mübîn” ve “Kitâb-ı Mübîn” deyimlerini açar mısınız?”

Otuzuncu Söz’ün İkinci Maksad’ında zikri geçen önemli kavramlardan birisi İmam-ı Mübîn, birisi de Kitâb-ı Mübîn’dir.

İmam-ı Mübîn ile Kitâb-ı Mübîn, esasen Kur’ân’da zikri geçen sırlı kavramlardandır. Cenâb-ı Hak bir âyet-i kerîmede: “Biz her şeyi İmam-ı Mübîn’de takdîr ettik”¹ buyurur. Bir diğer âyette ise: “Size Allah’tan bir Nûr ve Kitâb-ı Mübîn geldi”² buyurulur.

Âyetlerde; her şeyin kendi muhtevâsında plânı çizildiği, takdir edildiği, yazıldığı, sayıldığı, hesap edildiği bir İmâm-ı Mübîn ile, bu takdirden sonra, yine Cenâb-ı Hak tarafından gönderilen, indirilen, verilen, îcad edilen bir Nur ve bir Kitâb-ı Mübîn’den bahsedilir. Kur’ân bir başka âyette, İmam-ı Mübîn’in levhası olarak da Levh-i Mahfuz’u nazara verir.³

Kitâb-ı Mübîn’den, İlâhî Kelâm noktasında Arş-ı Azamdan gelen Kur’ân-ı Hakîm’i; İlâhî Kudretin tecellîsi noktasında da bu büyük kâinât kitâbını anlamalıyız. Çünkü Cenâb-ı Hakk’ın Kelâm sıfatının tecellîsi Kur’ân-ı Hakîm; İrade ve Kudret sıfatının tecellîsi de bu şehâdet ve gayb âlemi dediğimiz kâinâttır.⁴ Bedüzzaman’a göre Kur’ân, bu büyük kâinât kitâbının tercümânı ve müfessiridir.⁵

İmam-ı Mübîn’in, Allah’ın ilim ve emrinin bir kısmına bir unvan olduğunu beyan eden Üstad Saîd Nursî, bu deyimın şehâdet âleminde ziyâde gayb âlemine baktığını, zaman olarak şu andan ziyâde geçmiş ve geleceğe nazar ettiğini, her şeyin görünen varlığından ziyâde aslına, nesline, köklerine ve tohumlarına baktığını ve topyekûn

vâki olacaklar için Allah'ın takdir buyurduğu mukadderâtın bir defteri hüviyetinde bulunduğunu kaydeder.⁶ Üstad Hazretleri bu tanımını şöyle açıklar: Her şeyin kökü, aslı ve başlangıcı gâyet sanatlı ve muntazam bir şekilde eşyanın vücudunu, hayatını ve gelişimini netice veriyor. Bundan anlaşılıyor ki, her şey Allah'ın ilim düsturlarını içine alan bir defter ile tanzim ediliyor. Eşyanın neticeleri, nesilleri ve tohumları ise ileride gelecek mevcûdâtın programlarını ve fihristelerini içerdiğinden, elbette Allah'ın emrinin bir küçük mecmuâsı hükmünde olmaktadır. Meselâ çam çekirdeği Allah'ın tekvînî emirlerini ihtivâ eden bir küçük program hükmündedir. Hattâ her çekirdeğin, tekvînî emirlerin cisimleşmiş bir versiyonu olduğu da söylenebilir.

Çekirdek ile ağaç arasındaki vazgeçilmez ve kopmaz ilişkiyi kâinât çapında büyütecek olursak; İmam-ı Mübîn'in, kâinâtın bir büyük çekirdeği, yani geçmiş, gelecek ve gayb âlemi etrafında dal budak salan yaratılış ağacının bir büyük mukadderât programı ve bir büyük fihristesi ve plânı olduğunu söyleyebiliriz. Bu mânâda İmam-ı Mübîn, Allah'ın varlıklar için takdir buyurduğu kaderin bir defteri ve bir plân mecmuâsıdır. Bu plânın imlâsı, bu programın icrâsı ve bu kader defterinin hükmü ile, atomlar eşyanın vücudundaki hizmetlerine ve hareketlerine sevk edilmektedir.

Bedüzzaman Hazretlerine göre Kitâb-ı Mübîn ise, gayb âleminden ziyâde şehâdet âlemine bakar. Yani geçmiş ve gelecekte ziyâde şu anki zamana nazar eder. Yani Allah'ın ilim ve emrinden ziyâde, kudret ve irâdesinin bir unvânı, bir defteri ve bir kitâbıdır. İmam-ı Mübîn kader defteri ise, Kitâb-ı Mübîn kudret defteridir. Yani her şeyin vücudundaki, mâhiyetindeki, vasıf ve hallerindeki eksiksiz sanat ve intizam gösteriyor ki, bir Kâmil Kudretin düsturları ile, her şeye hükmü geçen bir İrâdenin kânûnları ile vücud giydiriliyor; sûretleri tayin ve teşhis ediliyor, muayyen bir miktar ve hususî bir şekil veriliyor. Allah'ın Kudret ve İrâdesinin küllî ve kapsamlı bir kânûn mecmuâsı ve büyük bir defteri vardır ki, her bir şeyin husûsî vücutları ve sûretleri ona göre biçiliyor, dikiliyor ve giydiriliyor. Ehl-i gafletin "tabiat" dedikleri şey, bu İlâhî kânundan başka bir şey değildir.

Zaman hakikatına kâinât çapında bir tanım getiren Bedüzzaman; zamanın, sâbit ve dâim olan Levh-i Mahfûzun, değişken olan Levh-i Mahv ve İspatta, yani varlıklar âleminde, yani ölüme, hayata, varlığa ve yokluğa sürekli mazhar olan eşya üzerinde bir değişken defter ve bir yazar-bozar tahtadan ibâret olduğunu beyan eder. Bir başka ifâdeyle, İmam-ı Mübîn'in imlâsı, hükmünün icrâsı ve programının uygulanması demek olan Kitâb-ı Mübîn üzerindeki bu imlâ ve kitâbetin, yani bu icrâ ve uygulama sahifesinde yazılan kader yazılarının mürekkebi zamandır.⁷

Maddenin en küçük yapı taşı olarak tanıdığımız atomun hareketleri ise Saîd Nursî

Hazretlerinin nazarında, kudret kalemi tarafından, bu ezelî plânın ve kudret âyetlerin yazımı ve varlıkların yaratılması esnasında meydana gelen ihtizaz, cevelân, cereyân, akım ve titreşimden ibârettir. Yoksa atomların hareketleri, maddecilerin zannettikleri gibi tesâdüf oyuncağı değildir.⁸ Bu titreşimin, bu akımın, bu cereyânın, bu cevelânın ve bu baş döndürücü hareketin binler hikmetlerinden bir hikmeti ise, zerreleri ve atomları nurlandırmak sûretiyle âhiret âlemine lâayık olmalarını sağlamak ve hayata âşinâ kılmaktır.⁹

Dipnotlar:

- 1- Yâsîn Sûresi, 36/12;
- 2- Mâide Sûresi, 5/15;
- 3- Burûc Sûresi, 85/22;
- 4- Sözler, s. 471;
- 5- İşârât'ül-İ'câz, s. 15;
- 6- Mektûbât, s. 40;
- 7- Mektûbât, s. 41;
- 8- Sözler, s. 504;
- 9- Sözler, s. 510